

Vergaderjaar 2022–2023

26 643

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

Nr. 1060

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 juli 2023

In het Commissiedebat Digitale infrastructuur en economie van 22 maart jl.¹ heb ik aangegeven de Kamer voor de zomer te informeren over de voortgang van de activiteiten van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) met betrekking tot de aanlanding van nieuwe onderzeese datakabels en het vitaal verklaren van onderzeese datakabels.²

Aanlanding nieuwe onderzeese datakabels

Nederland heeft een goede positie als digitaal knooppunt, dankzij onder andere de aanlanding van meerdere zeekabels³ die ons met het Verenigd Koninkrijk, Denemarken en de Verenigde Staten verbinden. Sinds 2019 zijn er vier nieuwe kabels aangelegd. Drie nieuwe kabels zijn gelegd naar het Verenigd Koninkrijk: één ter vervanging van een verouderde kabel en twee extra kabels. Ook is één nieuwe kabel gelegd naar Denemarken. Nieuwe kabels kunnen meer data vervoeren. Naar verwachting moeten in de komende jaren meer oude kabels worden vervangen.⁴ Vernieuwing is noodzakelijk om de digitale infrastructuur van wereldklasse te behouden en de positie als digitaal knooppunt te borgen. Daar is de inzet op gericht.

De voorbereiding en aanleg van zeekabels vereist een meerjarige planning en vroegtijdige beleidsvorming. Zo zijn veel van de schepen die geëquipeerd zijn voor het aanleggen van zeekabels volgeboekt in de nabije toekomst, naar verwachting tot circa 2025. Nieuwe zeekabelaanlanden kunnen enkel gerealiseerd worden als marktpartijen er in willen investeren. De markt voor aanleg en beheer van zeekabels is namelijk geprivatiseerd: zeekabels worden onder concurrentie en op basis van marktvraag van afnemers gerealiseerd door private partijen. Het is

¹ Kamerstuk 26 643, nr. 1008.

² Kamerstuk 26 643, nr. 1008.

³ Deze brief gebruikt zeekabels en onderzeese datakabels als synoniemen van elkaar.

⁴ Kamerstuk 26 643, nrs. 741 en 802.

daarom voor het aantrekken van nieuwe aanlandingen belangrijk dat de private sector en de overheid, ieder vanuit hun eigen rol en positie, zich gezamenlijk inspannen.

Daarom verkent EZK ook actief mogelijkheden om aan te haken op geplande zeekabeltracés, zowel binnen Europa als intercontinentaal. EZK wil partijen bij interesse in het realiseren van een aanlanding in Nederland zo goed mogelijk faciliteren. Eerder heeft EZK daartoe opdracht gegeven om onderzoek⁵ te doen naar het vergunningsproces voor nieuwe zeekabels. Met de bevindingen van dit onderzoek wil EZK marktpartijen praktisch ondersteuning bieden bij het aanvraagproces.

Daarnaast heeft EZK in de afgelopen maanden nieuwe activiteiten ontplooid om nieuwe zeekabelaanlandingen te stimuleren:

- *Oprichting zeekabelcoalitie*
De private aard van deze markt vraagt om samenwerking met marktpartijen om Nederland als aanlandplek voor nieuwe zeekabeltracés te promoten. EZK heeft daarom in de zomer van 2022 een brede groep Nederlandse stakeholders uit het domein van de digitale infrastructuur bij elkaar gebracht. Onder de stakeholders bevinden zich marktpartijen, publieke instanties en belangenorganisaties. Er zijn diverse sessies met de stakeholders georganiseerd. Ook is er regelmatig contact om mogelijkheden voor het stimuleren van nieuwe zeekabelaanlandingen te delen en gezamenlijk te verkennen. De samenwerking met deze partijen heeft zijn beslag gekregen in een «zeekabelcoalitie». Deze coalitie wordt vormgegeven als publiek-private samenwerking die inzet op het stimuleren van nieuwe zeekabelaanlandingen in Nederland. EZK speelt een faciliterende rol in de samenwerking, en is bezig met het aanstellen van een coördinator voor de coalitie om de samenwerking in te richten en aan te jagen.
- *Propositie voor zeekabelaanlandingen in Nederland*
In het tweede kwartaal van 2023 is een propositiedocument ontwikkeld ter promotie van Nederland als aanlandlocatie voor nieuwe zeekabeltracés. Het document werd ontwikkeld door de Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA), lid van de zeekabelcoalitie en verantwoordelijk voor de internationale promotie van Nederland als vestigingslocatie voor bedrijven. Samen met partijen in de zeekabelcoalitie verkent EZK actief mogelijkheden voor het aantrekken van nieuwe zeekabelprojecten. Het propositiedocument dient daarbij als communicatiemiddel richting (consortia van) partijen die nieuwe zeekabelprojecten ontwikkelen.

Vitaal verklaring van onderzeese datakabels

Meer zeekabels zorgen voor meer redundantie en versterken daarmee de weerbaarheid van onze digitale infrastructuur. Daarnaast maakt het als vitaal verklaren van onderzeese datakabels dat de bescherming ervan extra aandacht krijgt. In het Commissiedebat Digitale infrastructuur en economie van 22 maart jl. gaf ik op vragen van het lid Rajkowski (VVD) daarom ook aan bereid te zijn om een versnelde beoordeling te doen of onderzeese datakabels vitaal zijn. Deze beoordeling is inmiddels recentelijk afgerond.

Kort samengevat wordt uit de beoordeling duidelijk dat de onderzeese datakabels die aanlanden in Nederland als kritiek voor de Nederlandse vitale (digitale) infrastructuur kunnen worden gezien. Diverse vitale processen en diensten in Nederland zijn namelijk direct afhankelijk van deze kabels. Daarnaast wordt binnen de EU het onderzeese netwerk van

⁵ Bijlage bij Kamerstuk 26 643, nr. 208.

datakabels reeds als kritiek beschouwd. Ook een aantal landen waarmee Nederland direct verbonden is, beschouwen deze infrastructuur als vitaal.

Gezien de uitkomsten van de beoordeling heb ik het voornemen de onderzeese datakabel infrastructuur als vitale dienst te gaan aanmerken. Hiervoor moet er met de relevante publieke en private partijen verder worden gesproken over onder meer de vraag welke aanbieders als vitale aanbieder moeten worden beschouwd. Ook moet worden gezien hoe dit voornemen wordt meegenomen in de versterkte aanpak bescherming vitale infrastructuur, waarover uw Kamer op 30 mei jl. is geïnformeerd door de Minister van Justitie en Veiligheid.⁶

Tot slot

Het Ministerie van EZK spant zich in voor de aanlanding van nieuwe onderzeese datakabels. Ook de bescherming van de onderzeese datakabels staat nadrukkelijk op het vizier van EZK. De inzet van EZK op het terrein van de bescherming van de onderzeese datakabels maakt ook onderdeel uit van het Rijksbrede programma bescherming Noordzee-infrastructuur onder coördinatie van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Zoals aangekondigd in het commissiedebat Strategie ter bescherming Noordzee-infrastructuur van 25 mei jl. (Kamerstuk 33 450, nr. 121) volgt in dit najaar een rapportage over de voortgang van dit programma. Daarin worden ook de uitkomsten van het in opdracht van EZK door TNO uitgevoerde onderzoek naar de weerbaarheid van de onderzeese datakabels⁷ en het vervolg daarop meegenomen.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
M.A.M. Adriaansens

⁶ Kamerstuk 30 821, nr. 182.

⁷ Kamerstuk 33 450, nr. 118.